

KOMISJONI OTSUS (EL) 2016/2042,**1. september 2016,****abikava SA.38418 – 2014/C (ex 2014/N) kohta, mida Saksamaa kavatseb rakendada filmitootmise ja -levi edendamiseks***(teatavaks tehtud numbri C(2016) 5551 all)***(Ainult saksakeelne tekst on autentne)****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid esitama märkusi vastavalt osutatud sätetele ⁽¹⁾ ja võttes nende märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

- (1) 4. märtsi 2014. aasta kirjaga teatas Saksamaa komisjonile filmide tootmise ja levitamise edendamise abikava muutmisest (filmitööstuse edendamise seadus, edaspidi „FFG“). 17. aprilli ja 16. juuli 2014. aasta kirjadega edastas Saksamaa komisjonile lisateavet.
- (2) 17. oktoobri 2014. aasta kirjaga teavitas komisjon Saksamaad oma otsusest algatada seoses meetmega menetlus vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „Eli toimimise leping“) artikli 108 lõikele 2.
- (3) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta (edaspidi „algatamisotsus“) avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽²⁾. Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama märkusi.
- (4) 11. detsembri 2014. aasta kirjaga esitas Saksamaa algatamisotsuse kohta oma märkused.
- (5) Lisaks sai komisjon märkusi huvitatud isikutelt. Komisjon edastas need Saksamaale, kes sai võimaluse avaldada arvamust. Saksamaa märkused saabusid 5. märtsi 2015. aasta kirjaga.

2. MEETMETE ÜKSIKASJALIK KIRJELDUS**2.1. Abikava nimetus ja sisu**

- (6) Abikava õiguslik alus on FFG, mida on muudetud seitsmenda muutmise seadusega, millega sätestati audiovisuaalteoste toetamise tingimused Saksa filmitööstuse edendamise asutuse (edaspidi „FFA“) kaudu. Riigibi SA.36753 kohta tehtud 3. detsembri 2013. aasta otsusega kiitis komisjon abikava heaks kuni 31. detsembrini 2016. Selle abikava teatatud kavandatud muudatus käsitleb rahalist toetust tellitavate videoteenuste osutajatele, kelle asukoht või tegevuskoht ei ole Saksamaal, ja maksu kehtestamist selliste teenuste osutajate suhtes.
- (7) Olemasolevat filmide tootmise, levitamise ja linastamise edendamise riiklikku kava rahastatakse erimaksu kaudu, mida tasuvad kino- ja videotööstuse ning teleringhäälingu ettevõtjad. Maksukohustust kohaldatakse nii kinopidajate kui ka videosalvestiste pakkujate ja tellitavate videoteenuste osutajate suhtes. FFA-le laekuva

⁽¹⁾ ELT C 437, 5.12.2014, lk 57.⁽²⁾ Vt joonealune märkus 1.

filmimaksu suurus oleneb filmikasutuse käibenäitajatest. Kinopidajad maksavad maksu, mis põhineb kino kassakäibel. Videosalvestiste pakkujad ja tellitavate videoteenuste osutajad maksavad netoaastakäibel põhinevat maksu, kui see käive ületab 50 000 eurot ⁽³⁾.

- (8) Abikava muutmist põhjendatakse kiire tehnoloogilise arenguga eeskätt filmilevi valdkonnas. Kodutarbijad vaatavad filme üha sagedamini veebi vahendusel. Seetõttu väheneb füüsiliste andmekandjate laenutamise tähtsus. Asjaomase teenuse – milleks siinsel juhul on filmide pakkumine koduseks vaatamiseks – osutaja tegevuskoht muutub ärimudeli edukuse seisukohast vähem oluliseks. Teenuseosutaja saab teenuseid osutada ühes valitud kohas ja teha need kättesaadavaks teises kohas. Nii ei teki veokulusid ega tegeliku asukohaga seotud kulutusi. Et teha tellitavad teenused vastuvõtjaliikmesriigi tarbijatele kättesaadavaks, ei ole vaja asukohta ega tegevuskohta. Meede, mida Saksamaa kavatses riikliku abikava kohta esitatud muudatusega kehtestada, hõlmab tellitava videoteenuse kaudu filmide levitamise rahalist toetamist. Siiani on rahastamiskõlblikud olnud üksnes need tellitavate videoteenuste osutajad, kelle asukoht või tegevuskoht oli Saksamaal. Edaspidi muutuvad rahastamiskõlblikuks ka need tellitavate videoteenuste osutajad, kellel ei ole Saksamaal asukohta või tegevuskohta, kuid kes pakuvad oma Saksamaal asuvatele klientidele saksa keeles internetipõhiseid teenuseid.
- (9) Samuti kohandatakse abikava rahastamise suhtes FFG artikli 66a lõiget 2, et võtta arvesse muudatusi ja tagada, et tellitavate videoteenuste osutajatele, kelle asukoht või tegevuskoht on väljaspool Saksamaad, kohaldatakse vastutasuks nende rahastamiskõlblikuks tunnustamise eest ka maksukohustust. Maks kehtestatakse käibe alusel asjakohastele rahastamiskõblike toodetega ettevõtjatele, täpsemalt neile, kes pakuvad Saksamaal asuvatele klientidele saksakeelseid internetipõhiseid teenuseid, juhul kui ettevõtja asukohas ei nõuta kinofilmide edendamise eest võrreldavat käibepõhist maksu.
- (10) Saksamaa põhjendab tellitavate videoteenuste välismaiste osutajate kaasamist esiteks sellega, et filmide levitamisel ja kasutamisel on tellitavate videoteenuste osakaal üha jõulisemalt kasvanud, ja teiseks sellega, et suured rahvusvaheliselt tegutsevad tellitavate videoteenuste osutajad asutavad liidus ainult ühe tegevuskoha, kust nad teenindavad mitut või kõiki liikmesriike. Laiendamise eesmärk on jääda ka edaspidi kindlaks FFG süsteemile ja aluspõhimõttele, et filmide tarbimine Saksamaal – ükskõik millise andmekandja vahendusel – kindlustab sissemaksed riiklikku fondi, millest toetatakse erinevate kultuurieesmärke, sealhulgas filmide tootmist ja levitamist.
- (11) Rahalistest vahenditest, mis laekuvad kodu- ja välismaistelt videoteenuse osutajatelt saadud maksudena, kasutatakse 30 % filmilevi edendamiseks videosalvestiste või tellitavate videoteenuste kaudu; ülejäänud raha läheb koos kinopidajatelt ning teleringhäälinguettevõtjalt saadud maksudega muudesse filmitootmise ja -levi edendamise vahenditesse. See sihtotstarbeline 30 % suurune osa on videolevi ainus toetusvahend.
- (12) Teatatud meede jõustub, kui komisjon on selle heaks kiitnud, ja kehtib 31. detsembrini 2016. Videosalvestiste pakkumise maksustamine peaks aastas andma umbes 13 miljonit eurot tulu.

2.2. Abi olemasolu

- (13) Nagu algatamisotsuses märgitakse, kujutab kirjeldatud meede endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Selle kohaselt on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või tootmisharusid, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kui võrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust. Kirjeldatud meede vastab kumulatiivsetele tingimustele, mis peavad olema täidetud, et meedet saaks riigiabiks liigitada. Rahaline toetus filmilevi edendamiseks on rahastatud riigi ressurssidest, see annab ettevõtjale majandusliku eelise, see eelis on valikuline ning kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi ja kaubandust siseturul.

⁽³⁾ Videotootuse maksumäär on 1,8 %, kui käive on kuni 30 miljonit eurot, 2,0 %, kui see on 30–60 miljonit eurot, ja 2,3 %, kui see ületab 60 miljonit eurot.

- (14) FFGga sätestatud riigiabi eraldatakse vahenditest, mida rahastatakse erinevatest FFGga kehtestatud maksulaadsetest lõivudest saadud tulust. Maksudest saadud tulu eraldamist filmitootmise ja -levi toetamiseks haldab FFA, mis on avalik-õiguslik asutus. Seega rahastatakse meetet riigi ressurssidest ja see on riigiga seostatav.
- (15) Kõnealuse abikava alla kuuluvad abisaajad – filmiproductsendid, stsenaristid, filmilevitajad, kinopidajad – tegelevad majandustegevusega ja järelikult tuleb neid pidada ettevõtjaks. Riigi toetus loob eelise, mida abisaajad ei saaks kasutada tavalistes turutingimustes. Seetõttu on abikava valikuline, sest abi võivad saada ainult ettevõtjad, kes tegutsevad filmide tootmise, levitamise ja linastamise valdkonnas.
- (16) Filmitootmise ja -levitamise turg on rahvusvaheline. Abisaajad konkureerivad rahvusvaheliselt teiste liikmesriikide productsentide ja levitajatega. Seetõttu kahjustab see filmide tootmist, levitamist ja edendamist toetav meede konkurentsi ja liikmesriikidevahelist kaubandust ning kujutab endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

2.3. Menetluse alustamise põhjused

2.3.1. Tellitavate videoteenuste muudetud abikava kokkusobivus ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga d

- (17) Kavandatud meede – rahaline toetus tellitavate videoteenuste osutajatele, kelle asukoht või tegevuskoht ei ole Saksamaal, ja sellistele teenuseosutajatele maksu kehtestamine – kujutab endast komisjoni poolt kuni 31. detsembrini 2016 heaks kiidetud abikava muutmist. Riigiabi hindamise kriteeriumid ei ole abikava viimase heakskiitmise järel muutunud; kavandatud muudatus hõlmab ainult tellitava videoteenuse kaudu toimuva filmilevi toetamist ja välismaiste teenuseosutajate tasutatavat maksu.
- (18) Komisjon on juba tunnistanud tellitavate videoteenuste kaudu filmilevitamiseks antava abi kui sellise kokkusobivaks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga d ⁽⁴⁾. Kõnealuste abisaajate ringi laiendamine asjaomaste ettevõtjatega, kes ei ole asutatud Saksamaal, ei mõjuta negatiivselt nimetatud artikli kohaselt tehtud kokkusobivuse hindamise tulemust.

2.3.2. Liidu õiguse muude eeskirjade võimalik rikkumine

- (19) Komisjon kontrollis riigiabi hindamise käigus ka abimeetme rahastamise kokkusobivust nii muude liidu õigusnormidega kui ka konkurentsieeskirjadega, sest rahastamine on abimeetme lahutamatu osa. See on nii juhul, kui maksu ja abi vahel on püsiv seos, mille puhul maksutulu on tingimata ette nähtud abi rahastamiseks ja maksu suurus avaldab abi suurusele otseselt mõju ⁽⁵⁾. Kui maks on vastuolus aluslepingu muude sätetega, ei saa komisjon abikava, millele on ka see maks seotud, siseturuga kokkusobivaks tunnistada ⁽⁶⁾.
- (20) Teatatud abikava kohaselt tuleb 30 % videoteenuse osutajate suhtes kohaldatava maksu tuludest eraldada videofilmilevi rahastamisele. Üldiselt ei ole sedalaadi abi rahastamiseks muid vahendeid ette nähtud. Seetõttu tekib seos videolevi rahalise toetamise ja selle tegevusala kohta kehtestatud maksust saadud tulu vahel, sest see maksutulu kujutab endast videolevi toetamise ainsat rahastamisallikat ja mõjutab otseselt kättesaadavate toetusvahendite suurust. Niisiis on maksu ja toetuse vahel püsiv seos. Kontrollida tuleb, kas meede on kooskõlas nii liidu muude õigusnormidega kui ka konkurentsieeskirjadega.
- (21) Selleks on vaja uurida, kas maksukohustuse laiendamine väljaspool Saksamaad asuvatele tellitavate videoteenuste osutajatele on kokkusobiv ELi toimimise lepingu artikliga 110, mille kohaselt ei tohi ükski liikmesriik kehtestada teiste liikmesriikide toodetele mingeid makse, kui nad ei tee seda samalaadsete kodumaiste toodete puhul. Seejärel

⁽⁴⁾ Komisjoni 3. detsembri 2013. aasta otsus riigiabi SA.36753 kohta – Saksamaa, Filmförderungsgesetz, koos viitega komisjoni 10. detsembri 2008. aasta otsuse põhjendustele 80–95 riigiabi juhtum nr 477/2008 – Saksamaa, deutsches Filmförderungsgesetz.

⁽⁵⁾ 22. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-333/07: Régie Networks, ECLI:EU:C:2008:764, punkt 99; 11. juuli 2014. aasta otsus kohtuasjas T-533/10: DTS Distribuidora de Televisión Digital vs. komisjon, apellatsioonkaebus menetlemisel, ECLI:EU:T:2014:629, punkt 51; ja 11. juuli 2014. aasta otsus kohtuasjas T-151/11: Telefónica de España et Telefónica Móviles España vs. komisjon, apellatsioonkaebus menetlemisel, ECLI:EU:T:2014:631, punkt 101.

⁽⁶⁾ Otsus kohtuasjas DTS Distribuidora de Televisión Digital vs. komisjon, vt joonealune märkus 5, ECLI:EU:T:2014:629, punkt 50, ja otsus kohtuasjas Telefónica de España et Telefónica Móviles España vs. komisjon, vt joonealune märkus 5, ECLI:EU:T:2014:631, punkt 100.

tuleb kontrollida, kas see maks on vastuolus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/13/EL⁽⁷⁾ jurisdiktsiooni käsitlevate sätetega tellitavate videoteenuste osutajate kohta, kes on asutatud teistes liikmesriikides.

2.3.2.1. ELi toimimise lepingu artikkel 110

- (22) Maks oleks artikliga 110 kokkusobimatu ja seega keelatud, kui see oleks diskrimineeriv imporditud toodete kahjuks, samuti juhul, kui see korvaks osaliselt asjakohastele kodumaistele toodetele langeva koormuse⁽⁸⁾.
- (23) Seetõttu võivad maksutaolised lõivud – nagu kirjeldatud abikavaga kehtestatav maks – olla ELi toimimise lepingu artikliga 110 kokkusobimatud, kui abikava alusel toetatakse üksnes kodumaiseid teenuseosutajaid või juhul, kui kodumaiseid teenuseosutajaid toetatakse jõulisemalt kui teistes liikmesriikides asuvaid konkurente. Sellisel juhul ei tohi imporditud teenuseid maksuga koormata, sest muidu rikutakse ELi toimimise lepingut. Kui muudes liikmesriikides asuvate teenuseosutajate imporditud teenuseid, mille suhtes kehtib maksukohustus, toetatakse abikavaga samal viisil kui kodumaiste teenuseosutajate teenuseid, ei rikota ELi toimimise lepingu artiklit 110.
- (24) Isegi kui abikavaga nähakse ette – nagu käesoleval juhul –, et välismaist teenuseosutajat võib toetada samamoodi mittediskrimineerival viisil, ei tarvitse sellest üksi veel piisata. Kodumaiste ettevõtjate asetamine abi saamise tingimuste kaudu struktuurselt soodsamasse olukorda tuleb ka tegelikkuses välistada.
- (25) Komisjon kutsus Saksamaad ja kõiki huvitatud isikuid üles esitama märkusi ja edastama asjakohast teavet abikava kokkusobivuse kohta ELi toimimise lepingu artikliga 110.

2.3.2.2. Direktiiv 2010/13/EL

- (26) Teatatud meetmega kohaldatakse teistes liikmesriikides asutatud, tellitavate videoteenuste osutajate suhtes maksu, mille suurus on nende asjaomaste teenuste käibest Saksa turul. Sellega kerkib üles küsimus, kas direktiivi 2010/13/EL saab selle maksu suhtes kohaldada.
- (27) Direktiivi 2010/13/EL artikli 13 kohaselt tagavad liikmesriigid, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate meediateenuse osutajate pakutavad tellitavad audiovisuaalmeedia teenused edendavad asjakohaste meetmetega Euroopa päritolu teoste tootmist ja kättesaadavust, kui see on teostatav. Sellise toetuse näidetena on artiklis 13 nimetatud rahalist toetust Euroopa päritolu teoste tootmiseks ja neid teoseid käsitlevate õiguste omandamiseks, samuti Euroopa päritolu teoste osakaalu kindlaksmääramist ja nende teoste esiletoomist tellitava teenuse osutaja kataloogides. Direktiiv 2010/13/EL ei mõjuta põhjenduse 19 kohaselt liikmesriikide ja nende ametiasutuste „vastutust programmide korralduse – sealhulgas tegevusload, haldusalased load ja maksustamine – rahastamise ja sisu eest“.
- (28) Tuleb märkida, et direktiivi 2010/13/EL jõustumise ajal olid tellitavad teenused, mille osutaja ei olnud vastuvõtja-liikmesriigis asutatud, veel väikese tähtsusega. Praeguseks on nende turuosa aga silmatorkavalt kasvanud. Tellitavate videoteenuste turu väärtus oli ELis 2014. aastal 2,501 miljardit eurot, mis tähendab 272 % suurust kasvu võrreldes 2010. aastaga. Saksamaal oli selle turu väärtus 2014. aastal 315,2 miljonit eurot, nii et kasv oli võrreldes 2010. aastaga 172 %⁽⁹⁾.
- (29) Kui pidada FFGd direktiivi 2010/13/EL artikli 13 rakendamise meetmeks, tuleks tunnustada ka Saksamaa jurisdiktsiooni kohaldamist muudes liikmesriikides asutatud tellitavate videoteenuste osutajate üle, arvestades direktiivi sätteid jurisdiktsiooni kohta. Direktiivi 2010/13/EL artikli 2 lõike 1, lõike 2 punkti a ja lõike 3 kohaselt kuuluvad liikmesriikide jurisdiktsiooni alla – kooskõlas direktiivi erisätetega – audiovisuaalmeedia teenused, mida edastavad nende territooriumil asutatud teenuseosutajad. Direktiivi 2010/13/EL artikli 3 lõike 1 kohaselt „tagavad [liikmesriigid] teistest liikmesriikidest pärinevate audiovisuaalmeedia teenuste vastuvõtmisvabaduse ega piira nende taasedastamist oma territooriumil põhjustel, mis kuuluvad käesoleva direktiiviga koordineeritavasse valdkondadesse“.

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

⁽⁸⁾ Komisjoni otsus 2000/116/EÜ, juhtum C 34/1997, Madalmaade maksutaolisest lõivust rahastatava riigiabi kohta dekoratiivtaimede edendamiseks (ELT L 34, 9.2.2000, lk 20), põhjendus 63.

⁽⁹⁾ Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskus, „Trends in Video-on-Demand revenues“, lk 3–4, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/study-data-and-information-costs-and-benefits-audiovisual-media-service-directive-avmsd>

- (30) Kui direktiiv 2010/13/EL on kohaldatav, peaks liikmesriik, kus meediateenuse osutaja asub, tagama tema jurisdiktsiooni all olevate audiovisuaalmeedia teenuste kohta kehtivate eeskirjade täitmise. Direktiivi 2010/13/EL artikli 3 lõike 4 punktis a loetletakse ammendavalt võimalikud põhjused, millal teha sellest põhimõttest erand tellitavate audiovisuaalmeedia teenuste puhul.
- (31) Sellele tuginedes on komisjon väljendanud algatamisotsuses kahtlust, kas olemasoleva riigiabimeetme kohta teatatud FFG muudatus on siseturuga kokkusobiv. See kahtlus on seotud eeskätt sellega, kas filmilevi toetamine, mida rahastatakse fondi kaudu, mille vahendid pärinevad muu hulgas väljaspool Saksamaad asutatud tellitavate videoteenuste osutajate tasutavatest maksudest, on kokkusobiv direktiiviga 2010/13/EL.

3. HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

- (32) Komisjon sai märkused kümnelt huvitatud isikult. Arvamust avaldasid Saksa avalik-õiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid ARD ja ZDF, Saksa eraringhäälingu liit ja Telemedien e.V. (edaspidi „VPRT“), Euroopa digimeedia ühendus (edaspidi „EDiMA“), Verband Deutscher Kabelnetzbetreiber e.V. (edaspidi „ANGA“), avalik filmifond Mitteldeutsche Medienförderung GmbH (edaspidi „MDM“), Saksa filmitööstuse katusorganisatsioon Spitzenorganisation der Deutschen Filmwirtschaft e.V. (edaspidi „SPIO“), kes esindas oma liikmeid filmitootmise, filmitehnika ja filmilevi valdkonnas, kinopidajad (AG Kino ja HDF Kino) ja Saksa produtsentide liit (edaspidi „produtsentide liit“). Üks huvitatud isik ei soovinud oma andmeid avaldada.

3.1. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 110 võimalik rikkumine

- (33) Esmalt tunneb tundmatuks jääda sooviv huvitatud isik (edaspidi „ettevõtja X“) muret ELi toimimise lepingu artikli 110 rikkumise pärast. Ehkki abikava näeb ette ka välismaiste teenuseosutajate toetamise mittediskrimineerival viisil, asetavad abi saamise tingimused kodumaised ettevõtjad tegelikkuses struktuurselt soodsamasse olukorda.
- (34) Diskrimineerimine on võimalik, sest abi eraldamise otsuseid tegeva komisjoni liikmed on vähemalt praegu eranditult sakslased. Toetusvahendeid võidakse määrata valikuliselt, nii et raha saavad kõige tõenäolisemalt Saksa ettevõtjad. Edasi väidab ettevõtja X, et välismaised teenuseosutajad pakuvad suurema välismaise osakaaluga sisu, isegi kui see on mõeldud Saksa publikule. Kuna Saksa filme on nende pakutavas valikus vähe, tuleks kõne alla üksnes tühine hulk filme, mis saaksid levitamiseks abi. Peale selle tuleb välismaistel tellitavate videoteenuste osutajatel ületada keelebarjäär, sest asjakohased õigusnormid on kättesaadavad ainult saksa keeles ja ka taotlused esitatakse saksa keeles.
- (35) Ettevõtja X kritiseerib ühe filmi kohta antava levitamiseabi madalat taset, samuti sedalaadi abi üldiselt väikest osa tellitud videoteenuste levitamises võrreldes DVDl või Blu-Ray kettal olevate videote müügiga. Edasi märgitakse, et maksu kohaldatakse kõikide filmide käibe põhjal, ükskõik kas neid võetakse levitamiseabi saamisel arvesse Saksa või Euroopa filmidena või mitte. Lisaks mõjutab maks kodumaiseid tellitavate videoteenuste osutajaid vähem, sest mõni neist tegutseb vertikaalselt integreeritud tellitavate videoteenuste osutajana ja tele- või kaabelleviettevõtjana, kes võib taotleda tootmisabi, mis eraldatakse vahenditest, mida tellitavate videoteenuste osutajad maksavad Saksa filmitööstuse edendamise fondi.
- (36) ANGA, kes esindab ka Saksamaa tellitavate videoteenuste osutajaid, näeb seevastu kodumaiste teenuseosutajate diskrimineerimist, sest nemad peavad tasuma kohustuslikku maksu enda kodumaise teenuse pealt, samal ajal kui välismaised konkurendid, kes konkureerivad nendega sama turu jaoks kohandatud teenusega, ei pea enda asjakohaselt käibelt mingit maksu tasuma pelgalt seepärast, et nad on asutatud välismaal. SPIO, VPRT, produtsentide liit ja MDM lähtuvad jällegi sellest, et maks teeb lõpu kodumaiste teenuseosutajate diskrimineerimisele. SPIO andmetel teenivad suurima osa tellitavate videoteenuste käibest Saksamaa 13 ettevõtjat, kellest kuus asub välismaal. Nende arvude juures on jäetud arvesse võtmata ühe USAst pärit ja Madalmaadel asutatud juhtiva teenuseosutaja hiljutine tulek tellitavate videoteenuste turule. SPIO arvates ei tohiks maksu kehtestamisel otsustavaks teguriks olla teenuseosutaja enam-vähem juhuslik asukoht. Digiajal ei vaja teenuseosutaja

rohkemat kui tegevuskohta siseturul. Maksu kehtestamisel peaks asjakohasem olema küsimus, kas teenuseosutaja omandab Saksa turul tegutsemiseks filmilitsentsi, mis võimaldab tal seal lõpptarbijatega äri ajada. SPIO viitab siinkohal ka enda kogutud andmetele, millest järeldub, et tellitavate videoteenuste välismaised osutajad pööravad oma pakkumistes Saksa toodangule sama palju tähelepanu kui kodumaised teenuseosutajad.

3.2. Kokkuseobivus direktiiviga 2010/13/EL

- (37) Ettevõtja X ja EDiMA on seisukohal, et teatatud abikava kujutab endast Euroopa päritolu teoste kättesaadavuse edendamise meedet direktiivi 2010/13/EL artikli 13 lõike 1 kohaselt ja on vastuolus päritoluriigi põhimõttega.
- (38) Ülejäänud huvitatud isikud toetasid Saksamaa ettepanekut ja olid arvamusel, et maks ei ole vastuolus artikli 13 lõikega 1 koostoimes direktiivi 2010/13/EL artiklitega 2 ja 3.

4. SAKSAMAA SEISUKOHT

- (39) Saksamaa väidab, et üldiselt on kõikide liikmesriikide huvides takistada ettevõtjate lähtumist oma ettevõtte asukoha valimisel esmajoonel maksustamise või maksuõigusega seotud põhjustest, sest see moonutab filmivaldkonnas konkurentsi. Kui jätta kõrvale väljaspool Saksamaad asutatud tellitavate videoteenuste osutajad, kelle sihtrühm on Saksa kliendid, avaldab see ebasoodsat mõju Euroopa päritolu teoste edendamisele.

4.1. ELi toimimise lepingu artikli 110 võimalik rikkumine

- (40) Saksamaa kordab oma seisukohta, et tellitavate videoteenuste välismaiste osutajate suhtes kavandatud maks ei anna ka tegelikkuses kodumaistele ettevõtjatele eeliseid välismaiste ettevõtjate ees. Tema sõnul ei ole põhjendatud ettevõtja X väide, et toetusvahenditest saavad kasu Saksa ettevõtjad, sest lepinguid sõlmiv organ koosneb sakslastest. Toetuse andmise kriteerium ei ole taotluse esitaja asukoht, vaid audiovisuaalteoste kultuuriline ja loominguiline kvaliteet, millest levitamistoetuse andmisel lähtutakse. Saksamaa tunnistab sõnaselgelt, et välismaised tellitavate videoteenuste osutajad pakuvad suurt arvu rahastamiskõlblikke Saksa filme, ja väljendab selle üle heameelt.
- (41) Paika ei pea ka väide, et välismaised ettevõtjad pakuvad suurema osakaaluga välismaist sisu ja seetõttu vähem filme, mis oleksid levitamistoetuse saamiseks rahastamiskõlblikud, ehkki maksu kohaldatakse kõikide filmide kogukäibe alusel. Esiteks ei eristata kodu- ja välismaiseid teenuseosutajaid. Kodumaised teenuseosutajad, kelle rahastamiskõlbmatute filmide osa on suurem, leiavad ennast samast olukorrast. Teiseks ei ole see kaudne diskrimineerimine, sest välismaised ettevõtjad ei paku tegelikult mitte vähem rahastamiskõlblikke filme kui nende kodumaised konkurendid, vaid hoopis rohkem, nagu on kinnitanud komisjon oma teatises Euroopa filminduse kohta digitaalajastul ⁽¹⁰⁾ Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskuse andmete põhjal.
- (42) Veel lükkab Saksamaa tagasi väite, et välismaised tellitavate videoteenuste osutajad peavad ületama keelebarjääri. Maksukohustus kehtestatakse eranditult teenuseosutajatele, kes turustavad oma pakkumisi aktiivselt saksa keeles Saksa turul, ja nemad peavad niikuinii asjakohaseid õigusnorme tundma. Üldiselt annavad fondid teenuseosutajatele vajaduse korral teavet ka inglise keeles.
- (43) Mis puudutab ühe filmi kohta antavat väidetavalt väikest levitamisasi, samuti sedalaadi abi üldiselt väikest osakaalu teoste levitamisel tellitava videoteenuse kaudu, siis leiab Saksamaa, et levitamisasi andmise tingimused ei erine mitmesuguses vormis tehnilise abina antavast riigiabist. Mingil juhul ei ole rahastamiskõlblikud näiteks üldise tehnotaristu loomiseks tehtud kulutused, et pakkuda filme erinevatel andmekandjatel. Abi antakse konkreetsete rahastamiskõlblike teoste puhul.
- (44) Viimaks – seoses väitega, et kodumaiseid tellitavate videoteenuste osutajaid mõjutab maks vähem, sest teatavatel juhtudel on tegemist vertikaalselt integreeritud tellitavate videoteenuste osutajatega ja tele- või kaabelleviteetvõtjatega, selgitab Saksamaa, et esiteks on see nii ainult mõne teenuseosutaja puhul ja et teiseks jäeti selle argumentatsiooni puhul tähele panemata see, et ringhäälingu valdkonnas peavad ettevõtjad samuti filmifondidesse panustama.

⁽¹⁰⁾ COM(2014) 272 final, lk 4 ja 5: „Mis puutub Euroopa filmide valikusse, siis näitavad olemasolevad andmed, et ühe üleilmse teenuseosutaja (kes tegutseb 26s ELi riigis) peamistes riigisisestest poodides on saada rohkem ELi menufilme ja Euroopa filmiauhinna võitnud filme kui riigisisestel tellitava videoteenuse platvormidel.“

4.2. Kokkusbivus direktiiviga 2010/13/EL

- (45) Saksamaa leiab, et kavandatud maks ei kuulu direktiivi 2010/13/EL kohaldamisalasse. Seetõttu ei ole see vastuolus selle direktiivi artikli 13 lõikega 1 koostoimes artiklitega 2 ja 3. Maksu ei saa vaadelda kui regulatiivmeedet, mis avaldab mõju meediateenusele, programmidele ja nende levitamisele. Filminduse edendamine ei ole liidu tasandil ühtlustatud. Maksu kehtestamine meediateenuse tarbimise või kasutamise kohas järgib ka loogikat, millel põhineb alates 1. jaanuarist 2015 teenuste käibemaksustamine liidus.
- (46) Tellitavate videoteenuste välismaiste osutajate turuosa kiire kasv võib kahjustada Saksa teenuseosutajate konkurentsi, kui nad peavad tasuma lisaks veel maksu, mida nende välismaistele konkurentidele riiklikul turul ei kohaldata. Nii näiteks on väljaspool Saksamaad asutatud iTunes Saksa filmide vallas juba praegu juhtiv tellitavate videoteenuste osutaja.

5. MEETME HINDAMINE

5.1. Abi olemasolu

- (47) Vastavalt käesoleva otsuse põhjendustes 13–16 esitatud selgitustele kujutab kirjeldatud meede endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Rahaline toetus filmilevi edendamiseks on rahastatud riigi ressurssidest, see annab ettevõtjale majandusliku eelise, see eelis on valikuline ning kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi ja kaubandust siseturul.

5.2. Tellitavate videoteenuste muudetud abikava kokkusbivus ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga d

- (48) Kavandatud meede – rahaline toetus tellitavate videoteenuste osutajatele, kelle asukoht või tegevuskoht ei ole Saksamaal, ja sellistele teenuseosutajatele maksu kehtestamine – kujutab endast komisjoni poolt kuni 31. detsembrini 2016 heaks kiidetud abikava muutmist. Riigiabi hindamise kriteeriumid ei ole pärast abikava viimast heakskiitmist muutunud.
- (49) Komisjon on juba tunnistanud tellitavate videoteenuste kaudu toimuva filmilevi toetamise kui sellise kokkusbivaks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga d⁽¹⁾. Seetõttu on juba algatamisotsuses kindlaks tehtud, et kõnealuste abisaajate ringi laiendamine ettevõtjatega, kes ei ole asutatud Saksamaal, ei mõjuta iseenesest negatiivselt nimetatud artikli kohaselt tehtud kokkusbivuse hindamise tulemust.

5.3. Liidu õiguse muude eeskirjade võimalik rikkumine

5.3.1. Kokkusbivus Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 110

- (50) Uus maks ei ole vastuolus Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 110. Tellitavate videoteenuste välismaised osutajad võivad tegelikult samal viisil toetust kasutada. Nagu Saksamaa selgitab, nähakse abikavaga ette tõhusad meetmed, mis võimaldavad välismaistel tellitavate videoteenuste osutajatel taotleda levitamistoetust samamoodi nagu nende Saksa konkurendid.
- (51) Välismaised ettevõtjad võivad täpselt samuti nagu Saksamaal asutatud ettevõtjad toetusvõimaluse kohta teavet saada. Igal juhul antakse neile individuaalset teavet, kui nad peavad tegema makseid fondi, mille kaudu filmilevi toetamise vahendid kättesaadavaks tehakse. Riigiabi antakse ainult taotluse alusel ja välismaiste ettevõtjate taotlusi menetletakse täpselt samamoodi nagu Saksa ettevõtjate taotlusi. Valikuorgan on kohustatud hindama taotlusi üksnes nende filmide kultuurilise kvaliteedi põhjal, millele toetust taotletakse. Seetõttu ei kuulu levitaja tegevuskoht nende kriteeriumide hulka, mida valikuorgan tohib oma otsuste langetamisel kasutada.
- (52) Lisaks saavad välismaised saksakeelseid filme pakkuvad teenuseosutajad filmitootmise edendamisest Saksamaal ka kaudselt kasu – täpselt nagu nende Saksa konkurendidki. Selle toetuse kaudu kindlustatakse Saksamaa toetatavate filmide püsiv pakkumine, mida saavad teha ka välismaised teenuseosutajad. Seda kinnitab veel tõsiasi, et välismaiste teenuseosutajate kataloogides on Saksa filmide osakaal võrreldav kodumaiste teenuseosutajate kataloogides oleva osakaaluga.

⁽¹⁾ Vt joonealune märkus 4.

- (53) Ettevõtja X esitas väite, et maks mõjutab kodumaiseid tellitavate videoteenuste osutajaid vähem, sest nende puhul on tegemist vertikaalselt integreeritud tellitavate videoteenuste osutajate ja tele- või kaabelleviettevõtjatega, kes võivad kasutada tootmisabi. Selle väite juures jäetakse arvesse võtmata asjaolu, et integreeritud ja integreerimata ettevõtjate eristamine ei ole seotud tegevuskohaga. Mõju Saksa teleteenuste ja tellitavate videoteenuste osutajatele on samuti erinev. Lisaks jäetakse kahe silma vahele asjaolu, et ka tellitavate videoteenuste osutajad produtseerivad rahastamiskõlblikke filme.

5.3.2. Kokkusobivus direktiiviga 2010/13/EL

- (54) Küsimus on selles, kas asjaomane maks, mida selle olemuse tõttu kohaldatakse Saksa publikule mõeldud teenuste suhtes, jääb direktiivi 2010/13/EL kohaldamisalasse. See maks läheb avalikesse fondidesse (FFA), mida kasutatakse audiovisuaalsektoris erinevate kultuurieesmärkide toetamiseks. 30 % maksutulust kasutatakse videosalvestistel või tellitavatel videoteenustel põhineva filmilevi edendamiseks. Ülejäänud vahendid kuuluvad koos kino- ja ringhäälinguettevõtjatelt saadud maksudega filmitootmise või -levi üldiseks edendamiseks teiste kanalite kaudu.
- (55) Direktiivi 2010/13/EL artikli 13 lõikes 1 on ette nähtud meetmed Euroopa päritolu teoste edendamiseks tellitavate audiovisuaalmeedia teenuste kaudu: liikmesriik, kelle jurisdiktsiooni alla selliste teenuste pakkujad kuuluvad, tagab kõnealuse edendustegevuse. See võib toimuda näiteks niisuguste teenuste rahalise toetamise kaudu, mida kasutatakse Euroopa teoste tootmiseks.
- (56) Asjaolu, et kõnealusest maksust rahastatakse avalikku asutust, mille ülesanne on muu hulgas Euroopa päritolu teoste tootmise ja levitamise edendamine, tekitab kahtluse, kas see tegevus kuulub direktiivi 2010/13/EL artikli 13 lõike 1 alla. Direktiivi 2010/13/EL artikli 13 lõikes 1 ei ole sätestatud, kas Euroopa päritolu teoste edendamine peaks toimuma ilma muude poolte osaluseta kui tellitavate teenuste osutajad ise.
- (57) Kui pealegi kehtestada teenuse suhtes kõnealune maks liikmesriigile, kelle sihtrühm on teise liikmesriigi turg, võib see tõstatada küsimuse, kas selle maksuga ei seata kahtluse alla direktiivi 2010/13/EL artikli 2 lõike 2 punktis a sätestatud põhimõtet, et liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvad meediateenuse osutajad, kes on asutatud kõnealuses liikmesriigis.
- (58) Direktiivi 2010/13/EL kohta on tehtud muudatusettepanek, et tagada audiovisuaalmeedia teenustega seotud lineaarsete ja mittelineaarsete turumuutuste käsitlemine direktiivis asjakohasel viisil. Komisjon võttis selle muudatusettepaneku vastu 25. mail 2016 (¹²). Selles selgitatakse, et liikmesriikidel on õigus kohustada nende jurisdiktsiooni alla kuuluvaid tellitavate audiovisuaalmeedia teenuste osutajaid panustama rahaliselt Euroopa päritoluga teoste tootmisesse. Artikli 13 muudatusettepanekuga täpsustatakse esmajoones seda, et liikmesriikidel on õigus nõuda, et selliseid rahalisi osamakseid teeksid nende territooriumil asuvale vaatajaskonnale suunatud tellitava audiovisuaalmeedia teenuse osutajad, kes on asutatud teistes liikmesriikides. Sellisel juhul nähakse muudatusettepanekuga ette, et need rahalised osamaksed põhinevad ainult nendes liikmesriikides teenitud tuludel, kuhu teenuseid suunatakse. Liikmesriik, kus teenuseosutaja on asutatud, võtab rahalist osamakset kehtestades arvesse mis tahes rahalisi osamakseid, mille on kehtestanud liikmesriigid, kuhu teenuseosutaja oma teenuseid suunab.
- (59) Komisjon leiab, et direktiivi 2010/13/EL artikli 13 sõnastusettepanekuga selgitatakse võimalusi, mis olid juba sel ajal kehtinud direktiivis olemas. Seda artiklit ei tule ka käesoleva otsuse kohaldamisel mõista nii, et liikmesriigile, kus teenuseosutaja on asutatud, on antud ainupädevus kohaldada tellitavate meediateenuste osutaja suhtes maksu, et anda toetust Euroopa päritolu teoste tootmiseks, neid teoseid käsitlevate õiguste omandamiseks või Euroopa päritolu teoste osakaalu kindlaksmääramiseks ja/või nende esiletoomiseks tellitava audiovisuaalmeedia teenuse kohta pakutavates programmikataloogides. Artikli sõnastus ei ole kategooriline ega piiratud. Lisaks on tellitavate audiovisuaalmeedia teenuste osutajatele maksu kehtestamine ainult üks näide võimalikest meetmetest, mida võib kohaldada asjaomase jurisdiktsiooniga liikmesriik.
- (60) Tõlgendus, mille järgi direktiivi 2010/13/EL artikli 2 lõike 1 kohast päritoluriigi põhimõtet rakendatakse maksu kohaldamisega, nagu käesoleval juhul, tekitab olukorra, kus samal turul tegutsevate teenuseosutajate kohta kehtivad erinevad kohustused. Tõlgendus, mille alusel liikmesriik peaks tellitavate videoteenuste osutajad, kelle

⁽¹²⁾ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta, et võtta arvesse muutuvat turuolukorda (COM(2016) 287 final), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016PC0287&from=ET>

sihtrühm on tema elanikkond, aga kes on asutatud teises liikmesriigis, vabastama Euroopa päritolu teoste edendamise panustamisest, põhjustaks tegelikkuses nende teenuseosutajate diskrimineerimise, kes on asutatud esimesena nimetatud liikmesriigis ja kes peavad maksu maksma, samal ajal kui mõlemad teenuseosutajad konkureerivad samal turul.

- (61) Peale selle, nagu selgitatakse põhjenduses 28, ei olnud piiriülese tellitavate videoteenuste pakkumise turuosa kasvu ulatus ja seega ka filmifondidesse tehtava panuse tähtsus direktiivi 2010/13/EL jõustumise ajal veel teada. Eelkõige märgib komisjon, et Saksamaa teatatud meede piirdub maksukohustuslike tulude puhul üksnes vastuvõtjaliikmesriigis saadud tuluga, millele ei ole tegevuskohaks olevas liikmesriigis veel maksu kehtestatud.
- (62) Järelikult ei seata kahtluse alla maksu kehtestamise lubatavust teatavatele tellitavate videoteenuste osutajatele, kes osutavad teenuseid väljaspool Saksamaad asuvatest asukohtadest, eriti direktiivi 2010/13/EL alusel.

6. JÄRELDUSED

- (63) Komisjon jõuab seetõttu järeldusele, et FFG kohaselt muudetud abikava, mida Saksamaa kavatses rakendada tellitavate videoteenuste levitamise edendamiseks, on kokkusobiv ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga d ja artikliga 110 ega lähe vastuollu ka direktiiviga 2010/13/EL,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Meede, mida Saksamaa kavatses võtta filmitööstuse edendamise seaduse seitsmenda muutmise seadusega, on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti d tähenduses siseturuga kokkusobiv.

Seetõttu kiidetakse meetme võtmine heaks.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Saksamaa Liitvabariigile.

Brüssel, 1. september 2016

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Margrethe VESTAGER